

מדינת ישראל
משרד החקלאות ופיתוח הכפר
לשכת דוברת המשרד

05 מאי 2024
כ"ז ניסן תשפ"ד
הוד. 4524/24

הודעה לעיתונות

משרד החקלאות: הפרסומים כי בכוונת טורקיה להפסיק את הסחר בין המדינות מחדדים את חשיבות התוצרת המקומית לטובת ביטחון מזון של אזרחי המדינה.

משרד החקלאות מוביל את גיבוש התכנית הלאומית לביטחון מזון של ישראל עד לשנת 2050, במטרה להבטיח את יכולת ייצור המזון המקומית ואספקת מזון סדירה של מזון בריא ובר-השגה

במשרד החקלאות בדקו את השפעת ההחלטה על יבוא ויצוא תוצרת חקלאית טרייה: ** מתחילת שנת 2024 יבוא הירקות הטריים מטורקיה נמצא במגמת ירידה מתמדת ** בפירות טריים, היבוא מטורקיה כולל בעיקר אגסים ** לאחר הורדת המכס, בשמן זית, חלק משמעותי מהיבוא (כ- 83%) מקורו בטורקיה ** בשלושה סוגי דגים היבוא מטורקיה משמעותי ** מרבית היבוא מטורקיה של תוצרת טרייה ומעובדת ניתן לייבא ממדינות נוספות ** הפגיעה ביצוא תוצרת טרייה מוגבלת מאוד ומתמקדת בשני מוצרים: תמרים וזרעי ירקות

הפרסומים על הפסקת המסחר והיצוא לישראל מחדדת את הצורך בחיזוק החקלאות המקומית וביסוסה, אשר יהווה את הפתרון לביטחון המזון של אזרחי ישראל. בשנה האחרונה, המשרד מוביל מדיניות של חיזוק תוצרת חקלאית ישראלית לטובת ביטחון המזון של אזרחי המדינה. בתוך כך, מקדם המשרד את גיבוש התכנית הלאומית לביטחון מזון של ישראל עד לשנת 2050, במטרה להבטיח את יכולת ייצור המזון המקומית ואספקת מזון סדירה של מזון בריא ובר-השגה לטווח הבינוני והארוך, בכמות, איכות, מגוון ונגישות פיזית וכלכלית שיאפשרו אורח חיים בריא לכלל האוכלוסייה בישראל. כל זאת, תוך קידום חקלאות, תעשיות מזון מקומיות ומערכות מזון מקיימות ומותאמות אקלים.

מאז קבלת הודעת טורקיה, במשרד החקלאות מקיימים הערכות מצב, ונערכים לחלופות יבוא, כדי להבטיח לציבור הישראלי אספקה סדירה של מוצרי חקלאות ברשתות השיווק, והמשך עידוד וחיזוק החקלאות הישראלית. נכון לרגע זה, לא צפוי מחסור במוצרי חקלאות. לפי נתוני משרד החקלאות, מתחילת שנת 2024, יבוא הירקות הטריים מטורקיה נמצא במגמת ירידה מתמדת. היבוא מטורקיה כולל: יבוא בצל, מלפפונים, פלפלים, קישואים ועגבניות. הכמויות, כאמור, מאז פרוץ המלחמה מינוריות ויורדות בהתמדה. נכון לחודש אפריל, יבוא הירקות הטריים מטורקיה הוא כמעט אפסי, יבוא של כ-70 טון עגבניות מתוך יבוא כולל בחודש אפריל בסך 3,000 טון. בפירות טריים, היבוא מטורקיה כולל בעיקר אגסים, כאשר סך היבוא מטורקיה בארבעת החודשים האחרונים מהווה כ-34% מסך היבוא של אגסים. יחד עם זאת, בחודש אפריל הייתה ירידה בהיקף היבוא מטורקיה, שעמד על 18% בלבד.

בשמן זית, היבוא מטורקיה משמעותי מאוד ומהווה כ-83% מסך יבוא שמן הזית לישראל. בשל שינויי אקלים, פחת הייצור בספרד ואיטליה, וטורקיה הפכה בתקופה קצרה יחסית למקור יבוא עיקרי. ספרד מהווה 10% מסך היבוא,

מדינת ישראל
משרד החקלאות ופיתוח הכפר
לשכת דוברת המשרד

בשל מחירים גבוהים משמעותית בהשוואה למחירים בטורקיה, ואיטליה מהווה 3% מסך היבוא. עם זאת, במשרד החקלאות מציינים כי ביבוא שמן זית מטורקיה נצפו בעיות איכות משמעותיות. בשמן חמניות, היבוא מטורקיה מהווה 13% מסך יבוא שמן חמניות למאכל לתעשייה. **בחודש אפריל, לא היה כלל יבוא מטורקיה**. לעומת זאת **בבקבוקים**, היבוא מטורקיה מהווה 45%. גם במוצר זה ניתן לראות ירידה. בחודש אפריל אחוז היבוא מטורקיה ירד ל-26%.

בדגים, ישנם שלושה דגים שהיבוא מטורקיה משמעותי: לברק טרי (47% מסך היבוא מגיע מטורקיה), דניס טרי (40% מסך היבוא מטורקיה) וסוגי דגי פילה טרי אחרים (70% מסה"כ היבוא מטורקיה).

במשרד החקלאות מציינים בשנים האחרונות קידמו משרדי האוצר והכלכלה רפורמות שונות בשמנים (זית וחמניות) ובדגים ללא שיתוף פעולה מספק עם החקלאים, וללא השקעה מספקת בייצור המקומי. כך ייצור הדגים המקומי נמצא בשפל והענף בסכנת התרסקות אם הרפורמה המתוכננת בו תמשיך ללא שינוי. בשנים 2022 ו-2023, נעקרו כ-250 אלף עצי זית, והמפעל היחיד שעדיין נותר בארץ ומייצר שמן סויה (התחליפי לשמן חמניות) בסכנת סגירה. במקביל, לא נצפתה ירידת מחירים משמעותית לצרכנים במוצרים אלה. בענף הדיג, במסגרת הרפורמה בענף, במוצרים רבים המכס ירד ל-0 ובחלקם הייתה הפחתה משמעותית. בינואר האחרון (2024) נכנסה פעימה נוספת לתוקף, ומגדלים רבים התריעו שלא יוכלו לעמוד מול היבוא, לנוכח הפגיעה הקשה שחווים, ויינטשו את הענף אם הפעימה הבאה תיכנס לתוקפה כמתוכנן בינואר 2025.

למרות זאת, מציינים במשרד החקלאות כי את מרבית היבוא מטורקיה של תוצרת טרייה ומעובדת ניתן לייבא ממדינות נוספות.

נתוני היבוא מטורקיה בשנת 2023 (מדינות היבוא הן המדינות מהן יש יבוא בפועל כיום. למוצרים הללו יש מקורות יבוא מאושרים נוספים):

מדינות יבוא נוספות	שיעור היבוא מטורקיה מסך האספקה	שיעור היבוא מסך האספקה	יחידת מידה	סך אספקה	מוצר		
ירדן	23%	27%	אלפי טון	158	עגבניות	ירקות	2023
הולנד, סין, ספרד וירדן	7%	24%	אלפי טון	112	בצל	ירקות	2023
ירדן	26%	29%	אלפי טון	27	קישוא	ירקות	2023
איטליה, ארגנטינה, ארה"ב, יוון, מולדובה, ספרד, פולין, צרפת, קנדה	2%	29%	אלפי טון	130	תפוחים	פירות	2023
איטליה, ארגנטינה, ארה"ב, סין, יוון, ספרד, צרפת	11%	24%	אלפי טון	40	אגסים	פירות	2023
קפריסין, יוון, ספרד, איחוד האמירויות	63%	97%	טון	3,439	לברק	דגים	2023
יוון, סנגל, קפריסין	37%	80%	טון	5,739	דניס	דגים	2023
ספרד, איטליה	19%	28%	אלפי טון	28	שמן זית	שמן	2023

מדינת ישראל
משרד החקלאות ופיתוח הכפר
לשכת דוברת המשרד

סיכום נתוני היבוא מטורקיה של רבעון ראשון של 2024 – אומדן:

מדינות יבוא נוספות	שיעור היבוא מטורקיה מסך האספקה	שיעור הייבוא מסך האספקה	יחידת מידה	סך אספקה	מוצר		
ירדן	7%	40%	אלפי טון	48	עגבניות	ירקות	2024
הולנד, סין, ספרד וירדן	11%	49%	אלפי טון	41	בצל	ירקות	2024
ירדן	26%	39%	אלפי טון	8	קישוא	ירקות	2024
איטליה, ארגנטינה, ארה"ב, יוון, מולדובה, ספרד, פולין, צרפת, קנדה	0%	44%	אלפי טון	41	תפוחים	פירות	2024
איטליה, ארגנטינה, ארה"ב, סין, יוון, ספרד, צרפת	11%	23%	אלפי טון	10	אגסים	פירות	2024
קפריסין, יוון, ספרד, איחוד האמירויות	47%	97%	טון	949	לברק	דגים	2024
יוון, סנגל, קפריסין	33%	84%	טון	1,785	דניס	דגים	2024
ספרד, איטליה	45%	55%	אלפי טון	6	שמן זית	שמן	2024

*ייצור מקומי 2024- אומדן מחושב על בסיס נתוני 2023

[לינק למפת מקורות היבוא של ישראל לפי מדינות ומוצרים](#)

לעניין היצוא מישראל לטורקיה, הפגיעה ביצוא תוצרת טרייה מוגבלת מאוד ומתמקדת בשני מוצרים: תמרים (היקף של 16 מיליון דולר בשנה), וזרעי ירקות (יצוא בהיקף של 11 מיליון דולר בשנה).

בברכה,
דפנה יוריסטה
דוברת משרד החקלאות ופיתוח הכפר